

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroske
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do ure opoldne.

Štev. 41.

V Mariboru, dne 8. oktobra 1903.

Tečaj XXXVII.

Krvni davek štajerskih Slovencev.

Zdaj, ko odhajajo zopet cele trume slovenskih mladeničev k vojakom, vsiljuje se nam bolj kakor ob kakem drugem času misel na krvni davek, ki ga moramo doprinesati državi mi štajerski Slovenci. Razmeroma z nemškimi sodeželani plačujemo štajerski Slovenci ogromen krvni davek! Štajerska dežela ima po zadnjem ljudskem štetju 1.360.000 prebivalcev. Ena tretjina tega prebivalstva je slovenske narodnosti. A krvnega davka pa moramo plačevati Slovenci toliko kakor Nemci, tukaj se ne pozna razmerje ene tretjine do dveh tretjin!

Štajerska dežela daje vojakov za tri infanterijske polke, namreč za polke št. 87, 47, 27 in za dva domobranska polka št. 26 in 3. Celi infanterijski polk št. 87 in polovico polka št. 47 se sestavlja iz Slovencev, druga polovica polka št. 47 in celi polk št. 27 pa iz Nemcev. Domobranski polk št. 26 je sestavljen iz samih Slovencev, polk št. 3 iz samih Nemcev. Iz tega sledi, da plačuje tretjina slovenskega štajerskega prebivalstva ravno toliko krvnega davka kakor dve tretjini nemškega prebivalstva.

In kaj dobimo štajerski Slovenci za to? Ravno kar smo dobili v Celje dva sodnijska svetnika in v Maribor in v Konjice po enega notarja, ki so našemu slovenskemu ljudstvu tuji in našemu slovenskemu jeziku sovražni. Tako nam plačuje nemška vlada naše velikanske žrtve pri krvnem davku! In ne dobimo ne ene slovenske gimnazije, ne ene

realke, ne enega učiteljskega, ne ene kmetijske šole. V Mariboru, v Celju, v Ptujju je na tisoče Slovencev, a vlada se ne pobriga niti, da bi jim dala vsaj slovensko ljudsko šolo, dočim n. pr. po primorskih mestih zida za par nemškutarskih uradnikov kar sama rada nemške šole in nastavlja nemške učitelje. V vse urade, pri glavarstvih, sodiščih, davkarijah, nam vsiljuje Nemce, ki ne razumejo in ne marajo našega ljudstva, sinovi-uradniki slovenskih kmetov pa morajo v druge dežele v prognanstvo. Nas Slovence pozna vlada samo, kadar moramo plačevati krvni in denarni davek, sicer pa smo ji le državljani druge vrste! Dokler bodo naše vlade nemške, Slovenci ne moremo drugega pričakovati nego preziranje in tlačenje...

Gornjeradgonski okrajni zastop.

Državni poslanec dvorni svetnik dr. M. Ploj je stavil v državnem zboru v slovenskem jeziku interpelacijo, ki nam kaj lepo osvetluje, kako se je delalo za okrajni zastop gornjeradgonski. Zdaj vemo iz te interpelacije, zakaj smo Slovenci propadli. Interpelacija državnega poslanca dr. Ploja in sodrugov na eksel. Ernesta pl. Körber, ministra notranjih zadev glede nepostavnega postopanja pri volitvah v okrajni zastop gornjeradgonski se glasi:

»Dne 11. septembra 1903 so se vršile volitve za okrajni zastop gornjeradgonski iz skupine kmetijskih občin.

Pri tej volitvi udeležil se je kot zastopnik občine Hrastje-Mota Jakob Černjavič, posestnik na Moti, v resnici pa je bil izvoljen Jakob Mislata, posestnik na Moti.

Volilno legitimacijo dobil je od c. kr. okrajnega glavarstva Ljutomer Jak. Černjavič, vključ temu da ni bil izvoljen, in se je na podlagi te legitimacije udeležil volitve kot volilni mož za imenovano občino.

Jakob Černjavič oddal je svoj glas za privržence I. Wratschkove stranke, katera je tudi z enim glasom večine zmagala.

Jakob Mislata je bil odločen pristaš nasprotnne stranke I. Wratschko-ta, tako da se je z nepostavno udeležitvijo Jakoba Černjavič izpremenil volilni rezultat, in da so zmagali privrženci g. I. Wratschka, med tem ko bi bila sicer zmagala nasprotna stranka.

Jakob Černjavič udeležil se je torej volitve na podlagi kazenskega dejanja, bodisi da je falzificiral volilni protokol, bodisi da se mu je nalašč poslala od c. kr. okrajnega glavarstva ljutomerskega legitimacija.

K temu še omenimo, da se je jednak slučaj primeril v občini Grabonaš, kjer je dobil legitimacijo Jožef Šijanec, in le vsled reklamacije občinskega predstojništva poslalo je c. kr. okrajno glavarstvo legitimacijo pravemu volilnemu možu g. Ant. Sattler-ju.

Podpisani torej vprašamo:

a) Ali hoče visoko c. kr. ministrstvo za notranje zadeve nemudoma poizvedovati, na kateri podlagi je izdalo c. kr. okrajno glavarstvo v Ljutomeru volilne legitimacije?

b) Zakaj je v občini grabonaški prvotna legitimacija bila dostavljena privržencu gosp.

Listek.

Črtice iz življenja slavnih mož.

(Nabral in prevel Vrhovski.)

I. Ruski car Peter Veliki je bil po bitki poltavski s Švedi, katere je sijajno premagal, kaj dobre volje. Ko so pripeljali pred njega švedske ujetnike, dal si je prinesiti kozarec vina, ter napil jim, rekoč: »Na zdravje mojim učiteljem v umnem vojskovanju!« Vodja Švedov Renschield si drzne vprašati, kdo da so tisti učitelji? »Vi gospoda«, odvrne car, »vi švedski generali!«. — »Ali to pa ni lepo od Vašega Velikanstva«, očita Renschield, »da ste svojim učiteljem za njih trud le — ječo naložili za plačilo!«

II. Bivši predsednik Združenih držav v Ameriki, Andrej Johnson († l. 1875) se je bil v svoji mladosti izučil krojaštva. Še le kot mladi krojaški mojster se je sam izučil brati in pisati. Nedolgo potem je bil vsled svojega navdušenja za prostost in blaginjo ljudstva izvoljen za poslanca v zbornico, kjer se je z vso vmeno potegoval za blaginjo nižjih stanov. To nekaterim plemenitašem ni ugajalo in eden mu je celo oponašal: »Gospod Johnson, kaj boste tako goreč, saj še ni dolgo, ko ste moje nogovice šivali.« Johnson ga ostro po-

gleda, potem pa mirno odvrne: »No, ali tedaj Vaše nogovice niso dobro sešite?« Gromovito ploskanje je pritrjevalo od strani obrtnikov in delavcev tem modrim besedam in Johnson postal je sedaj še bolj priljubljen pri ljudstvu, katero ga je pozneje celo za predsednika ljudovlade izvolilo.

III. Iz življenja velikega kneza ruskega Konstantina pripoveduje se naslednja dogodka: Ko je bil on še le dvanajst let star, šel je nekoč s takratnim vojnim ministrom k ladjestaji, ogledat si veliko novo vojno ladijo, »Knez Menčikov« imenovano. Ko se sprehajata po ladiji, prigodi se, da v tem trenutku pade neki mornarski učenec v morje. Takoj za njim skoči v vodo neki mornar, kateremu se posreči, rešiti fanta iz vode. Mladi princ je bil tega tako vesel, da stisne rešitelju roko, rekoč: »Jaz te imenujem od sedaj za častnika.« Tem besedam mladega carjeviča se minister začudi in je v veliki zadregi, dobro vedoč, da imenovanje častnikov v Rusiji pripada jedino le carju.

Ko je car to zvedel, dal je poklicati sina ter ga skara za to. Ali mladi carjevič ne more tega razumeti ter ves nevoljen reče: »Dobro! Ker tedaj Vaše Velikanstvo ne dovoli, da bi bil ta srčen mornar povikšan za častnika, tedaj tudi jaz nočem biti za admiral.« Rešil odpaše svoj meč ter ga položi

pred carja. Car se nasmeje tem besedam in dovoli, da se je sinu imenovana želja izpolnila.

IV. Ruski car Aleksander I. potujoč po južnih pokrajih svojih, je nekoč se odtegnil od svojega spremstva ter došel k neki koči, pred katero je sedela stara ženica. Ta videvši cara po vojaški opravljenega, vpraša ga, je li morda on od carove straže in ji znabiti on donese denar, kojega ji pošlje njen sin. Caru se je dopadla prostost starke, vpraša jo, kdo in kje je njen sin?

Starka pripoveduje, da je že nad trideset let udova, da živi le ob tem, kar ji pošlje nje sin Ivan, kateri služi na carjevem dvoru. Ta ji pošlje vsako leto po dvajset rubljev in letos je še le polovico tega poslal, obetaje, da drugo pošlje po katerem carovih služabnikov.

»Veš kaj, starka«, svetuje car, »vprašaj za denar gospoda, ki ti ga jaz sedaj pokažem.«

Med tem se približa spremstvo in car pokaže starki na Orlova, rekoč: »Ta gospod ima tvoj denar.« Orlov, ki o tem ni nič vedel, se je čudil, ko ga žena vpraša po svojem denarju. Car, smejoč se, mu pove vse, ter ukaže, naj izplača starki šestdeset rubljev. Starka videvši toliko denarja, se ga brani vzeti.